

תזכורת:השאלה הפתוחה המרכזית (נוסח 1)האם לכל יחס דו מקומי S חסום פולינומי מתקיים שזיהוי יעיל גורר חיפוש יעיל?מ"ט אי-דטרמיניסטיות (א"ד):מ"ט א"ד מקבלת את הקלט x אם קיים מסלול בעץ החישוב המסתיים ב q_A .

$$L(M) \triangleq \{x \mid x \text{ מקבלת את } x\}$$

טענה: לכל מ"ט א"ד M קיימת מ"ט דטרמיניסטית M' כך ש $L(M') = L(M)$ הוכחה: (הכיוון ההפוך הוא כמובן טריוויאלי כי כל מכונה דטרמיניסטית היא מקרה פרטי של מ"ט א"ד).רעיונות:

1. M' על קלט x תחפש בעץ החישוב של M על x האם מופיע בו q_A .
2. החיפוש יתבצע באמצעות אלגוריתם BFS (כי ב DFS למשל, החיפוש עלול לא להסתיים לעולם, אם בטעות נבחר ראשון מסלול שבו המכונה M לא עוצרת).
3. נתאים מחרוזות בינאריות לכל מסלול בעץ.
4. חיפוש BFS הוא פשוט מעבר על המחרוזות הבינאריות לפי סדר לקסיקוגרפי.

נשתמש במכונה בעלת שלושה סרטים.

1. הסרט הראשון יכיל את הקלט x
2. הסרט השני יכיל מחרוזת בינארית w השקולה למסלול בעץ.
3. סימולציה של M על x במסלול w .

 M' על קלט x :

בכל איטרציה:

1. מחשבת את w הבא ע"פ סדר לקסיקוגרפי.
  2. מוחקת את סרט 3, כותבת את x לתוכו (מתוך סרט 1).
  3. מבצעת סימולציה של M על x במסלול המתואר ע"י w .
- אם הסימולציה מסתיימת ב q_A אז M' מקבלת.
- אחרת היא עוברת לאיטרציה הבאה.

פירוט על מימוש הסימולציה:

אם $\delta_M(q, a) = ((p_0, b_0, d_0), (p_1, b_1, d_1))$ אז:

$$\delta_{M'}(q, *, 0, a) = (p_0, *, 0, b_0, S, R, d_0)$$

$$\delta_{M'}(q, *, 1, a) = (p_0, *, 1, b_1, S, R, d_1)$$

$$\delta_{M'}(q, *, b, a) = (q_{next}, \dots)$$

אם $x \in L(M)$ אז (ע"פ ההגדרה של מ"ט א"ד) קיים מסלול מקבל של M על x וקיימת מחרוזתבינארית w ראשונה לקסיקוגרפית המתארת מסלול כזה.כאשר M' באיטרציה שבה w היא המחרוזת המבוקשת, אז M' תקבל.(כל איטרציה סופית ובנוסף עוברים על w -ים ע"פ סדר לקסיקוגרפי) לכן $x \in L(M')$.אם $x \notin L(M)$ אז לא קיים מסלול בו M על x עוצרת ב q_A ולכן M' לא עוצרת על x ולכן

$$x \in L(M')$$

$$L(M') = L(M) \text{ לכן}$$

הגדרה: מ"ט א"ד M תקרא יעילה / פולינומית אם קיים פולינום $p(n)$, כך שלכל x ולכל מסלול חישוב של M על x , M עוצרת תוך לכל היותר $p(|x|)$ צעדים.

המחלקה NP (הגדרה 1):

אוסף כל השפות L שקיימת עבורן מ"ט א"ד פולינומית.

דוגמה: $comp = \{x \mid \text{פריק } x\}$

ראינו בהרצאה הקודמת מ"ט א"ד עבור $comp$. המכונה הנ"ל רצה בזמן פולינומי ולכן $comp \in NP$.

המחלקה NP (הגדרה 2):

אוסף כל השפות L שקיים עבורן יחס דו מקומי R_L המקיים:

א. R_L חסום פולינומית: $(x, y) \in R_L \iff |y| \leq q(|x|)$ כאשר q הוא פולינום.

ב. R_L ניתן לזיהוי יעיל:

קיימת מ"ט M הרצה בזמן פולינומי $p(|x| + |y|)$ ומכריעה האם $(x, y) \in R_L$.

ג. $L = \{x \mid \exists y (x, y) \in R_L\}$ - כל השמאליים ביחס שיש להם בן זוג.

משפט: שתי ההגדרות של NP שקולות.

דוגמה: $comp \in NP$ גם על פי ההגדרה השנייה.

מספיק להראות יחס מתאים: $R_{comp} = \{(x, y) \mid (1 < y < x) \wedge (x \bmod y = 0)\}$

א. מידי מההגדרה.

ב. בהינתן (x, y) אין בעיה לבדוק בזמן פולינומי האם זה מתקיים ש $(x, y) \in R_L$.

ג. זוהי בדיוק ההגדרה של $comp$.

טענה: $P \subseteq NP \subseteq R$

: $P \subseteq NP$

הגדרה 1: $L \in P$ לכן קיימת לה M דטרמיניסטית פולינומית שהיא גם מקרה פרטי של מ"ט א"ד פולינומית ולכן $L \in NP$.

הגדרה 2: $L \in P$ לכן קיימת לה M דטרמיניסטית פולינומית שרצה בזמן $p(n)$ ו $L(M) = L$.

נראה יחס R_L כנדרש מהגדרה 2:

$$R_L = \{(x, x) \mid x \in L\}$$

א. היחס חסום פולינומית כי אורך האיבר השני הוא כאורך האיבר הראשון.

ב. היחס ניתן לזיהוי פולינומי - בהינתן (x, y) נבדוק האם $x = y$ ואם כן אז נשתמש ב M כדי לבדוק

האם $x \in L$ שזה אומר ש $(x, x) \in R_L$

ג. זוהי בדיוק ההגדרה של L .

הגדרה 1: $NP \subseteq R$ לכן קיימת מ"ט א"ד M שרצה בזמן פולינומי $p(|x|)$ בכל מסלול.

נתאר מ"ט דטרמיניסטית M' שעוצרת תמיד ומקיימת $L(M') = L(M)$.

M' עובדת כמו המכונה שבנינו במשפט השקילות עם התוספת הבאה:

אם הגענו ל w שאורכו יותר מ $p(|x|)$ אז נעצור ונדחה.

$NP \subseteq R$: הגדרה 2: $L \in NP$ לכן קיים יחס R_L כמובטח בהגדרה 2. נתאר מ"ט שעוצרת תמיד ו $L(M) = L$.

M על קלט x מחפשת y כך ש $(x, y) \in R_L$, כלומר עוברת על כל ה y -ים בסדר לקסיקוגרפי עד לאורך $q(|x|)$ (המובטח בסעיף א' של ההגדרה של NP). לכל y כזה בודקת האם $(x, y) \in R_L$ (ע"י המכונה המובטחת בסעיף ב'). אם מצאה y כזה אז מקבלת, אחרת עוברת ל y הבא. אם אין אף y כזה אז דוחה. נכונות - ע"פ סעיף ג' בהגדרה של NP . קיבלנו M כנדרש, ולכן $L \in R$.

הוכחת המשפט: (שתי ההגדרות שקולות):

א. נניח $L \in NP$ על פי הגדרה 2 ולכן קיים יחס R_L כמובטח בהגדרה 2. נבנה מ"ט א"ד פולינומית M עבור השפה L , ונקבל $L \in NP$ ע"פ הגדרה 1.

M (א"ד פולינומית) על קלט x :

1. M "תנחש" מחרוזת y באורך קטן או שווה ל $q(|x|)$.

2. תבדוק האם $(x, y) \in R_L$ ע"י המכונה המובטחת בהגדרה. אם כן, תקבל, אחרת תדחה.

יעילות:

1. $O(|x|)$ צעדים.

2. $p(|x| + |y|) = O(p(|x|) + q(|x|))$ ולכן פולינומי.

נכונות:

על פי סעיף ג' בהגדרה: $x \in L \Leftrightarrow$ קיים y כך ש $(x, y) \in R_L \Leftrightarrow$ קיים מסלול בו M מקבלת את x . לכן $L(M) = L$.

ב. נניח $L \in NP$ על פי הגדרה 1 ולכן קיימת מ"ט א"ד פולינומית M הרצה זמן $q(|x|)$ המכריעה את L ונוכיח ש $L \in NP$ ע"פ הגדרה 2, ע"י הגדרת יחס R_L כנדרש ע"י ההגדרה.

$\{R_L = \{(x, y) \mid y \text{ במסלול המתואר ע"י המחרוזת הבינארית } y\}\}$ המכונה M מקבלת את הקלט x במסלול המתואר ע"י המחרוזת הבינארית y .

א. $|y| \leq q(|x|)$ כאשר q הוא הפולינום החוסם את זמן הריצה של M .

ב. סימולציה של M על x במסלול המתואר ע"י y לוקח $O(q(|x|)) = O(|y|)$ צעדים.

ג. זו בדיוק ההגדרה של השפה.

האם $P = PN$?

זוהי השאלה המרכזית במדעי המחשב (נוסח 2)

משפט: שני הנוסחים של הבעיה הפתוחה המרכזית שקולים, כלומר:

$P = PN$ אם ורק אם לכל יחס דו מקומי S חסום פולינומי מתקיים שזיהוי יעיל של S גורר חיפוש יעיל של S .

כיוון $\Rightarrow$: נניח שלכל יחס חסום פולינומית S מתקיים שזיהוי יעיל גורר חיפוש יעיל, ונראה $P = NP$ (ברור ש $P \subseteq NP$ ולכן מספיק להוכיח $NP \subseteq P$).

נתבונן בשפה כלשהי $L \in NP$ ונוכיח $L \in P$.

לצורך זה נתבונן ב $L \in NP$ ע"י הגדרה 2.

יהי R_L היחס המובטח בהגדרה 2 עבור L .
 R_L בפרט חסום פולינומית (ע"פ א') וניתן לזיהוי יעיל (ע"פ ב') ולכן מההנחה נקבל ש R_L ניתן לחיפוש יעיל, כלומר קיימת מ"ט פולינומית M כך שעל קלט x , אם קיים y כך ש $(x, y) \in R_L$ אז M עוצרת ב q_A עם y בפלט ואחרת (אם אין y כנ"ל) M עוצרת ב q_R .
 לכן M הנ"ל היא מ"ט פולינומית עבור L . לכן $L \in P$.
 הנכונות נובעת מההגדרה של R_L , בפרט, סעיף ג'.

כיוון $\Leftarrow$: נניח ש $P = NP$ ונתון יחס דו מקומי S חסום פולינומית, הניתן לזיהוי יעיל.
 נראה ש S ניתן לחיפוש יעיל.

נגדיר יחס חדש $S' = \{((x, z), w) \mid (x, zw) \in S\}$
 $L_{S'} = \{(x, y) \mid f(x) \text{ של } y \text{ רישא של } S'\}$
 S' יחס פולינומי כי S כזה.
 S' ניתן לזיהוי פולינומי כי S כזה.
 $L_{S'} = \{(x, z) \mid \exists w : ((x, z), w) \in S\}$
 $L_{S'} \in NP$ כי $S' \in P$ הוא היחס המתאים לפי הגדרה 2.
 לפי ההנחה $S' \in P$.
 כלומר בהינתן (x, z) ניתן להכריע ביעילות האם קיים w כך ש $(x, zw) \in S$.
 בקצרה (כמו הוכחה עבור פונקציות)
אתחול: נבדוק האם $(x, \varepsilon) \in L_{S'}$ אם כן, נאתחל: $y \leftarrow \varepsilon$. אחרת נעצור ב q_R .
 איטרציות שבהן y הוא רישא של פתרון, ובכל איטרציה, לכל $a \in \Sigma$ נבדוק האם $(x, ya) \in L_{S'}$. אם כן אז נחליף את y ב ya ואם לא נעבור לאות הבאה, ואם ניסינו את כולן, אז y הוא ה y המבוקש.